

Motion till riksdagen 2005/06:Ub495

av Per Landgren m.fl. (kd, m, fp)

Latinet och grekiskan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att de klassiska språkens ställning bör säkras vid Göteborgs, Lunds, Uppsala och Stockholms universitet i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motivering

Den klassiska kulturen med såväl de grekiska statsbildningarna som det romerska imperiet har haft ett djupgående inflytande i vår del av världen. Till sammans med den kristna idétraditionen har den klassiska kulturen format mycket av våra dagars Europa. Det gäller allt från filosofi med Sokrates, Platon och Aristoteles i spetsen till arkitektur och romersk statskonst. Utbildningen i västerländsk idéhistoria och filosofi utgår från de klassiska grekiska filosoferna och den romerska civilisationen väcker fortfarande beundran.

Under mer än två tusen år har grekiska och latin förmedlat kunskap och inspiration om kultur och vetenskap i Europa. Från Medeltiden fram till 1700-talet var latinet de lärdes modersmål och dominerade vetenskaperna helt även i Sverige. Latinet kan sägas ha gått två vägar. Dels övergick latinet långsamt till de romanska folkspråken, dels förblev latinet kyrkans och teologins men även de övriga vetenskapernas och lärdomens modersmål. De europeiska universiteterna är därmed stöpta i samma kulturella och språkliga form. Alla vetenskaper har präglats av de klassiska språken och kunskaper i latin och grekiska är en god förutsättning för självständiga vetenskapshistoriska studier och insikter, vilket underlättar för studier i vår tids vetenskaper och för internationellt utbyte och förståelse.

För svensk historia från mitten av 1800-talet och längre tillbaka i tiden är kunskaper i latin oundgängligt. Till detta kommer att engelskan fungerar som dåtidens latin och med tanke på sitt ordförråd är ett slags modernt latin. Med ett ordförråd över 2 000 ord kommer mer än 50 % direkt eller indirekt från latinet och ca 10 % procent från grekiskan. Ju rikare ordförråd i engelska desto större blir andelen från i synnerhet latinet.

Fel! Okänt namn på

Verkligheten ger vid handen att klassiska språk är oundgängliga i den svenska akademiska utbildningen. Vid Uppsala, Lunds, Göteborgs och Stockholms universitet finns dessutom en internationellt erkänd och dokumenterat framstående akademisk tradition i de klassiska språken, men de har behandlats styvmoderligt på senare tid. För att kunna upprätthålla denna tradition och för att kunna vidmakthålla såväl en språklig avancerad kompetens med kontinuerlig doktorandutbildning och en godtagbar kunskap i språken bland t.ex. språkvetare och historiker i gemen bör det finnas en adekvat basbesättning för de två språken vid de klassiska institutionerna. Den bör vara en professor, en universitetslektor och en universitetsadjunkt. Detta är också den tjänsteuppsättning i latin och grekiska som Högskoleverket önskar sig och den bör vara likadan i Uppsala, Lund, Göteborg och Stockholm eftersom de fyra universiteten har samma uppdrag med grundutbildning och forskarutbildning. Tidigare har det föreslagits en koncentration utöver detta med utbildning i klassiska språk i t.ex. Uppsala eller Stockholm och Göteborg eller Lund. Ett sådant beslut vore emellertid olyckligt i synnerhet för Göteborgs och Lunds del, eftersom erfarenheten visar att regional spridning är viktig när det gäller högskoleutbildning. Om latinet för exemplets skull skulle läggas ner i Göteborg och koncentreras till Lund, så skulle med all säkerhet studentantalet minska kraftigt, eftersom ytterst få skulle flytta från Göteborg till Lund för att läsa latin.

Stockholm den 4 oktober 2005

Per Landgren (kd)

Cecilia Magnusson (m)

Cecilia Wigström (fp)

Anita Sidén (m)

Annelie Enochson (kd)